

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Andrei Harghel, Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Vasile Albu, în numele inculpatei Sprinceană Veronica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, în cauza penală privind-o pe

Sprinceană Veronica Gheorghe, născută la 14.05.1961, originară din satul Hîjdieni, r-nul Glodeni, domiciliată în mun. Chișinău, bd. Moscova nr.11, ap. 371.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță : 16.01.2010 – 28.10.2010
2. Instanța de apel: 23.11.2010 – 04.05.2011;
Rejudecare: 1) 15.02.2012 – 27.03.2012;
2) 11.12.2012 – 27.03.2013

3. Instanța de recurs:

- 1) 28.10.2011 – 24.01.2012, dispusă rejudecarea;
- 2) 13.07.2012 – 30.10.2012, dispusă rejudecarea;
- 3) 24.07.2013 – 23.10.2013

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2010, Sprinceană V. a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a executa o anumită activitate pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 90 CP, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (unu) an, obligînd-o pe Sprinceană V. să-i restituie părții vătămate Taran V. prejudiciul cauzat pînă la data de 28 martie 2010.

Măsura preventivă – starea de arest în privința lui Sprinceană V. s-a anulat și

pînă la devenirea irevocabilă a sentinței s-a ales măsura preventivă – obligațiunea de a nu părăsi țara.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Sprinceană V. avînd scopul și intenția de a dobîndi ilicit bunurile altei persoane sub pretextul de acordarea serviciilor pentru perfectarea documentelor necesare în scopul redobîndirii cetățeniei Române, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor prejudiciabile, a admis în mod conștient survenirea acestora, la data de 26 octombrie 2006, prin înșelăciune a dobîndit de la soții Taran Ș. și Taran V. bani în sumă de 750 Euro, echivalentul a 13183,15 lei RM.

În aceeași zi, soții Taran i-au perfectat cîte o procură, prin care au împuternicit-o pe cet. Sprinceană V. să-i reprezinte interesele la organele competente din România.

Ulterior, Sprinceană V. a întors actele în original împreună cu o copie la un bon de plată în valoare de 75 roni, cu impresiunea ștampilei „România serviciul cetățenie Ministerul Justiției”, declarînd, că actele soțului - Taran Ș. au fost depuse și necesită de așteptat.

În realitate Sprinceană V. nu intenționa să-și îndeplinească obligațiunile asumate și folosindu-se de relațiile de încredere cu victima își însușește averea ei, iar în tot acest timp a prezentat părții vătămate date false prin ascunderea informației de depunere a documentelor pentru redobîndirea cetățeniei Române.

Conform răspunsului nr.10247/DC/1 07.09.2009 al Ministerului Administrației și Internelor Inspectoratul General al Poliției Române, Centrul de Cooperare Polițienească Internațională, s-a stabilit, că în evidența Direcției cetățeniei numitul Taran Ș. nu figurează cu cerere de redobîndire sau acordare a cetățeniei Române în perioada de 26 octombrie 2006 – 31 decembrie 2006.

Prin acțiunile sale inculpata Sprinceană V. a cauzat părții vătămate o pagubă materială în mărime de 13183,15 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procurorul în Procuratura sect.Rîșcani, mun. Chișinău, A. Crainic, și de avocatul V. Albu în numele inculpatei Sprinceană V..

În motivarea apelului procurorul a solicitat, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanță, prin care Sprinceană V. să fie recunoscută vinovată în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) CP și condamnată la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, invocînd că, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de faptul că, inculpata vina nu a recunoscut, prejudiciul material nu a fost restituit, se ascunde de la judecarea cauzei, aflîndu-se peste hotarele țării, fiindu-i aplicat incorect prevederile art.90 CP și anulată măsura preventivă - starea de arest în privința ultimei, contrar prevederilor art. 321 alin.(2) pct.1) CPP, cu toate că, motivele care a determinat instanța de a o anunța în căutare nu au dispărut.

Avocatul Albu V. în numele inculpatei, în motivarea apelului, a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, de achitare a lui Sprinceană V., pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, urmărirea

penală s-a efectuat superficial, unilateral, neobiectiv cu încălcarea legislației în vigoare și n-au fost dobândite probe întru confirmarea vinovăției lui Sprinceană V..

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2011, a fost respins apelul acuzatorului de stat, ca nefondat, iar apelul avocatului Albu V., în numele inculpatei Sprinceană V., a fost respins, ca tardiv, adică ca depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionând că inculpata Sprinceană V. a săvârșit infracțiunea incriminată ei, împrejurări care au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la dosar, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele, în ansamblu, din punct de vedere a coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, instanța de fond i-a stabilit inculpatei Sprinceană V. o pedeapsă echitabilă și legală în limitele fixate de sancțiunea art. 190 alin. (2) lit. c) CP, la stabilirea căreia s-a ținut cont de prevederile art. art. 7,61,75,90 CP.

În privința apelul declarat de avocatul Albu V. în numele inculpatei Sprinceană V., instanța de apel, a considerat că, a fost depus peste termen cu 19 zile din ziua pronunțării integrale a sentinței din 28.10.2010, și anume, la data de 16.11.2010, nu s-a solicitat repunerea în termen, și s-a respins ca tardiv.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, V. Vdovîi, și avocatul V. Albu, în numele inculpatei Sprinceană V..

În motivarea recursului, procurorul a invocat temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) CPP – „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, solicitând casarea deciziei atacate, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Avocatul V. Albu în numele inculpatei Sprinceană V., în recursul său, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracționale, iar relațiile apărute între inculpată și partea vătămată sunt relații civile, și nu de ordin penal. Potrivit Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului art. 1, Protocolul nr.4, stipulează că „*nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru sigurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală civilă*”.

Consideră că, instanța de apel nefondat a respins apelul declarat în numele inculpatei, ca depus tardiv, motivând că, la data de 28.10.2010 instanța de fond nu a pronunțat sentința integral și nu a înmînat părților sub semnătură o copie de pe ea, ci mai târziu a fost primită sub semnătură de către el, ce se confirmă prin materialele dosarului.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 ianuarie 2012 au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, V. Vdovîi și avocatul V. Albu, în interesele inculpatei Sprinceană V., casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai

2011 și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel nu a verificat dacă apelul depus de către avocat în numele inculpatei se încadrează în termenul prevăzut de art.402 CPP, iar materialele cauzei nu confirmă soluția adoptată.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2012, a fost respins apelul procurorului, ca nefondat, iar apelul declarat de avocatul Albu V., în numele inculpatei Sprinceană V., a fost admis din alte motive, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Sprinceană V. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) CP, din motivul că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

Acțiunea civilă a fost lăsată fără soluționare.

10. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, D. Devder, solicitând casarea totală a acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) CPP, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra apelului declarat de procuror și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de încetare a procesului penal în privința lui Sprinceană V., în baza art.391 alin.(1) pct.6) CPP.

11. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2012, a fost admis recursul declarat de procuror, casată total decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2012 și dispusă rejudecarea cauzei de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

12. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat cu certitudine că, instanța de apel a adoptat o hotărâre, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția și nu s-a expus asupra motivelor indicate în apelurile aflate pe rol.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, a fost respins apelul procurorului, ca nefondat, iar apelul declarat de avocatul Albu V., în numele inculpatei Sprinceană V., a fost admis, casată sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2010 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite de prima instanță, prin care s-a recunoscut vinovată Sprinceană V. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) CP și stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, ce constituie 12000 (doisprezece mii) lei, în beneficiul statului, cu privarea de dreptul de a gestiona mijloace financiare și bunuri materiale pe un termen de un an.

Acțiunea civilă a fost admisă. S-a dispus încasarea din contul inculpatei Sprinceană V. în beneficiul părții vătămate Taran V. cu titlu de prejudiciu material sumă de 750 euro în lei, conform cursului BNM la momentul executării hotărârii judecătorești.

În rest sentința s-a menținut.

14. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a stabilit că, inculpata nu-și recunoaște vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii imputate, care nu are relevanță cu

stabilirea adevărului, deoarece versiunile ultimei au fost combătute prin declarațiile depuse de partea vătămată, martori, precum și, prin documentele administrate cu respectarea normelor de procedură penală, iar la stabilirea pedepsei s-a ținut cont de prevederile art.6,7,61,75 CP.

15. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul V. Albu, în numele inculpatei Sprinceană V., solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Sprinceană V. să fie achitată, pe motiv, că nu s-a constatat existența infracțiunii, precum și, nu se întrunesc elementele infracțiunii, invocând că, relațiile ce s-au stabilit între Sprinceană V. și partea vătămată sunt de ordin civil, cu adresarea în instanța de judecată cu acțiune de încasare a sumei prejudiciate.

De asemenea, a menționat că, potrivit Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului art. 1, Protocolul nr.4, *„nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru sigurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală civilă”*.

16. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) CPP, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 CPP, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

17. Potrivit materialelor dosarului s-a constatat că, dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la data de 27 martie 2013 participanților la proces prezenți la judecarea cauzei, procurorului Tăut D. și avocatului inculpatei Sprinceană V. - Albu V., fiindu-le explicat termenul și modalitatea de atac a deciziei în instanța ierarhic superioară, precum și, comunicată data și ora pronunțării deciziei integrale - 26 aprilie 2013, ora 14:00 (f.d.122;123).

La judecarea cauzei nu a fost prezentă inculpata Sprinceană V., care a depus cerere de examinare în lipsa sa, prin intermediul avocatului său, și în conformitate cu art.321 CPP, instanța de apel a dispus examinarea în lipsa acesteia cu participarea avocatului ales – V. Albu.

Potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată din 26 aprilie 2013, la pronunțarea publică a deciziei motivate a fost prezent doar procurorul, căruia i s-a înmînat copia acesteia cu anexarea recipisei (f.d.136), iar la data de 30 aprilie 2013 în adresa avocatului V. Albu, inculpatei Sprinceană V. și părții vătămate Taran V. a fost expediată copia deciziei pentru cunoștință (f.d.137).

La data de 07 iunie 2013 avocatul V. Albu, în numele inculpatei Sprinceană V. a

depus recurs ordinar (f.d.144-148), indicînd că, copia de pe decizia motivată a primit-o la data de 07 mai 2013 prin intermediul po tei recomandate.

18. Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) CPP raportate la explica iile pct. 6.5 din Hot r rea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările  i completările ulterioare, în care se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unităţi libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului p n  la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfir seasc  într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se  mpline te.

Colegiul penal men ioneaz  că, potrivit recomandării nr.37 din 22 aprilie 2013 *Cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal*, pentru p r ile care nu s-au prezentat la pronun are, se consideră că au luat cuno tin  de con inutul hotărârii motivate la data pronunțării. Nu este necesar, dar  i ra ional, să se dea citirii în glas a hotărârii motivate într-o cauză concretă, atunci c nd p r ile nu sunt prezente în sala de  edin .

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Sutter vs Elve ia*, a considerat că exigen a de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul c nd hot r rea este publicată,  nm nat  sau expediată părților.

Deci, termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărârii.

19.  n speța discutată termenul de 30 zile se calculează  ncep nd cu 27 aprilie 2013  i se epuizează la 28 mai 2013.

Colegiul penal consideră că, recursul ordinar declarat de avocatul Albu V., în numele inculpatei Sprinceană V., este depus peste termenul legal, prevăzut de art.422 CPP, deoarece cele invocate de avocat, precum că, a făcut cuno tin  cu decizia Curții de Apel Chișinău la data de 07 mai 2013, nu sunt confirmate prin probe materiale, ci sunt ni te afirma ii declarative.

Termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că dep  irea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozi iilor art.230 alin.(2) CPP „ n cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual  i nulitatea actului efectuat peste termen.”

Astfel, potrivit formalismului legii procesual penale, având caracter de garan ie egală pentru toate p r ile interesate, în sensul dispozi iilor art.20 din Constitu ia Republicii Moldova, ca ra iune, satisfacerea imperativului disciplinării activităţii procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, prin textul menționat a fost impusă obliga ia îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sanc iune decăderii din exerci iul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sanc iunii men ionate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul

